

PROCEDURY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ POLITYKI KONKURENCJI

KOMISJA

POMOC PAŃSTWA — WĘGRY

Pomoc państwa C 29/07 (ex N 310/06) — Gwarancje krótkoterminowych kredytów eksportowych dla MŚP o ograniczonych obrotach eksportowych

Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2007/C 234/11)

Pismem z dnia 18 lipca 2007 r., zamieszczonym w autentycznej wersji językowej na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Komisja powiadomiła Węgry o swojej decyzji o wszczęciu postępowania określonego w art. 88 ust. 2 Traktatu WE w odniesieniu do wyżej wspomnianego środka pomocy.

Zainteresowane strony mogą zgłaszać uwagi na temat środka pomocy, w odniesieniu do którego Komisja wszczyna postępowanie, w terminie jednego miesiąca od daty publikacji niniejszego streszczenia i następującego po nim pisma. Uwagi należy kierować do Kancelarii ds. Pomocy Państwa w Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji Komisji Europejskiej na następujący adres lub numer faksu:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
B-1049 Brussels
Faks: (32-2) 296 12 42

Otrzymane uwagi zostaną przekazane władzom węgierskim. Zainteresowane strony zgłaszające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio umotywowanym pisemnym wnioskiem o objęcie ich tożsamości klauzulą poufności.

TEKST STRESZCZENIA

OPIS ŚRODKA POMOCY

Celem niniejszego środka pomocy jest zapewnienie gwarancji krótkoterminowych kredytów eksportowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż dwa lata, przeznaczonych na finansowanie transakcji eksportowych przeprowadzanych przez MŚP o obrotach eksportowych nieprzekraczających 2 mln EUR.

Gwarancja spłaty kredytu zaciągniętego na sfinansowanie transakcji eksportowych może być udzielana krajowym eksporterom z sektora MŚP oraz ich zagranicznym kupcom, aby zwiększyć ich zdolność kredytową i ułatwić im uzyskiwanie kredytów w bankach komercyjnych. Nie ma ograniczeń odnośnie kraju i wielkości przedsiębiorstwa zagranicznego kupca.

Gwarancji udziela węgierski bank Hungarian Export-Import Bank (Eximbank), będący państwową agencją udzielającą kredytów eksportowych, posiadającą gwarancje państwa na pokrycie wszelkich zobowiązań wynikających z wdrożenia niniejszego środka pomocy. Całkowita kwota gwarancji udzielanych przez Eximbank w okresie dwóch lat obowiązywania środka pomocy wynosi 15 mld HUF (60 mln EUR).

Władze węgierskie pragną powołać się na klauzulę zwalniającą zawartą w pkt 2.5 komunikatu Komisji do państw członkowskich zgodnie z art. 93 ust. 1 Traktatu WE dotyczącego stosowania art. 92 i 93 Traktatu do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych⁽¹⁾ (komunikat). W tym celu władze Węgier przedłożyły oświadczenia jednego krajowego ubezpieczyciela kredytów oraz dwóch dużych, prywatnych, międzynarodowych ubezpieczycieli kredytów eksportowych, stwierdzające, że działalność banku Eximbank w tym segmencie wypełnia istniejącą na rynku lukę oraz że nie prowadzą one działalności w tym segmencie rynku.

OCENA ZGODNOŚCI ŚRODKA Z ZASADAMI WSPÓLNEGO RYNKU

Na obecnym etapie Komisja ma wątpliwości co do dwóch zasadniczych elementów zgłoszenia: a) możliwości zastosowania komunikatu, tj. substytucyjności gwarancji względem ubezpieczenia oraz b) braku dostępności ubezpieczeń kredytów eksportowych dla tego typu ryzyka na Węgrzech, ponieważ środek pomocy w formie ubezpieczeń kredytów eksportowych wspieranych przez państwo został już wprowadzony w życie.

Wątpliwości dotyczące możliwości zastosowania komunikatu

Wydaje się, że zgłoszona gwarancja kredytu eksportowego udzielana przez bank Eximbank i ubezpieczenie kredytu eksportowego będące przedmiotem komunikatu różnią się w kilku kwestiach:

- ubezpieczenie zawsze zapewnia ochronę przez ryzykiem dotyczącym kupującego, natomiast gwarancja udzielana przez Eximbank eksporterowi z sektora MŚP chroni przed ryzykiem niespłacenia kredytu przez samego eksportera. Dlatego zgłoszony program gwarancji, w przypadku przyznania go eksporterom z sektora MŚP, będzie stanowił pomoc na działalność eksportową MŚP niezwiązaną wyłącznie z ryzykiem dotyczącym kupującego;
- gwarancji można udzielić również kupującemu. W takim przypadku pokryje ona ryzyko dotyczące kupującego. Jednakże tego typu ryzyko obejmuje niespłacenie kredytu komercyjnego przez kupującego, podczas gdy ubezpieczenie kredytu eksportowego chroni przed ryzykiem braku zapłaty ze strony zagranicznego kupca za nabyte towary i usługi. Dlatego w przeciwieństwie do ubezpieczenia, gwarancja udzielona zagranicznemu kupcowi stanowi bezpośrednią korzyść dla tego kupca;
- podstawy prawne obu rodzajów działalności na Węgrzech są dobrze zdefiniowane i różnią się od siebie: gwarancja jest usługą finansową, którą mogą świadczyć wyłącznie instytucje finansowe, natomiast działalność ubezpieczeniowa może być prowadzona wyłącznie przez ubezpieczyciela podlegającego krajowej ustawie o ubezpieczeniach.

Wątpliwości w przypadku zastosowania komunikatu

Nawet gdyby gwarancję kredytu eksportowego i ubezpieczenie uznać za wystarczająco podobne środki pomocy i dopuścić zastosowanie komunikatu, nadal pozostają pewne wątpliwości:

- ponieważ węgierski środek pomocy N 488/06 — „Ubezpieczenie kredytu eksportowego dla MŚP o ograniczonym obrocie eksportowym” — został zatwierdzony przez Komisję 22 stycznia 2007 r. na okres dwóch lat, na rynku powinna już być dostępna ochrona przed ryzykiem ponoszonym przez MŚP o ograniczonym obrocie eksportowym. Tego typu ochrona ubezpieczeniowa jest oferowana przez węgierską instytucję ubezpieczeń kredytów eksportowych Hungarian Export Credit Insurance Corporation (MEHIB).

Zatwierdzenie dodatkowego środka pomocy mogłoby przynieść dodatkowe korzyści węgierskim eksporterom z sektora MŚP poprzez udostępnienie im kolejnego instrumentu pomocy państwa, obniżającego ryzyko nieobjęte ochroną ubezpieczeniową.

Jeśli przepisy komunikatu nie znajdą zastosowania, niniejszy środek pomocy może stanowić pomoc państwa dla wywozu w ramach Wspólnoty, co zawsze było surowo potępiane przez Komisję.

TEKST PISMA

„A Bizottság tájékoztatja Magyarországot, hogy a birtokában lévő, a magyar hatóságok által rendelkezésére bocsátott információk megvizsgálása alapján úgy döntött, hogy a fent említett intézkedésre vonatkozóan megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárást.

⁽¹⁾ Dz.U. C 281 z 17.9.1997 ze zmianami wprowadzonymi w Dz.U. C 217 z 2.8.2001 i Dz.U. C 325 z 22.12.2005.

1. ELJÁRÁS

- (1) 2006. május 17-én kelt elektronikus levelükben a magyar hatóságok az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében bejelentették a fenti intézkedést (a továbbiakban: intézkedés). A bejelentést 2006. június 21-én kelt levelükkel egészítették ki, amelyet a Bizottság 2006. június 22-én vett nyilván tartásba.
- (2) A Bizottság 2006. augusztus 1-jén, 2006. október 30-án, illetve 2007. április 30-án kelt leveleiben további információkat kért, amelyeket Magyarország 2006. szeptember 12-én, 2007. március 21-én és 2007. május 30-án kelt – a Bizottság által ugyanezekben a napokon nyilván tartásba vett – levelekben juttatott el.

2. AZ INTÉZKEDÉS LEÍRÁSA

2.1. Célkitűzés

- (3) Az intézkedés célja, hogy a 2 millió EUR-t meg nem haladó éves exportforgalmú KKV-k⁽²⁾ exportügyleteinek finanszírozásához rövid lejáratú exporthitel-garanciát nyújtson. Magyarország a fenti intézkedést a Bizottság a tagállamokhoz címzett, az EK-Szerződés 93. cikkének (1) bekezdése értelmében a Szerződés 92. és 93. cikkének a rövid lejáratú exporthitel-biztosításra történő alkalmazásáról szóló közleménye⁽³⁾ (a továbbiakban: közlemény) 2.5. pontja alapján kívánja végrehajtani.

2.2. A garancia nyújtásának feltételei

- (4) Az exportügyletek finanszírozásához felvett hitel visszafizetésére adott garancia nyújtható:
 - a) korlátozott exportforgalmú, hazai exportőr KKV-k-nak annak érdekében, hogy elősegítse kereskedelmi banktól történő hitelfelvételüket. Ebben az esetben a kockázatok részben az eladóhoz (azaz az exportőr KKV-hoz), de közvetve a vevőhöz is kapcsolódnak;
 - b) a korlátozott hazai exportforgalmú KKV-tól árut és szolgáltatásokat vásárló külföldi vevőnek annak érdekében, hogy elősegítse a vevő kereskedelmi banktól történő hitelfelvételét. Ebben az esetben a kockázatok a vevőhöz kapcsolódnak. A vevő székhelyére vonatkozóan nincsenek korlátozások, azaz az akár a közlemény mellékletében felsorolt országok valamelyikében, akár más országban is lehet. Nincsenek továbbá korlátozások a külföldi vásárló méretét illetően sem (azaz nagyvállalat is lehet).
- (5) A magyar hatóságok közlése szerint a garanciának exportügyletet kell finanszíroznia. A garancia lejáratára legfeljebb két év.
- (6) A garancia összege nem haladhatja meg az exportszerződés (legalább 15 %-os előleggel csökkentett) értékének 70 %-át, illetve az alapul szolgáló hitelszerződés összegének 70 %-át.
- (7) Az exportőr KKV-k közül nem jogosultak a garanciára a csőd-, felszámolási eljárás vagy végelszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek. A külföldi vevőnek nyújtandó garancia tekintetében ilyen korlátozás meglétéről nincs információ.

Kockázatértékelés

- (8) Hazai kockázatot hordozó (azaz az exportáló KKV-nak nyújtott) garancia esetében a díj az exportáló KKV hitelképességétől függ, amelyet ötfokozatú, objektív mutatórendszerből és szubjektív pontozásból álló minősítési rendszer alapján állapítanak meg, a kereskedelmi banki gyakorlatban alkalmazott elvek mintájára.
- (9) A minősítések objektív részének alapja a magyarországi vállalkozások adóbevallásai alapján összeállított, a mérleg- és eredmény-kimutatás adatait tartalmazó, ágazati kritériumok szerint összegzett adatbázis. Ezen adatbázisból a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó adatsorokat alkalmazza a számítógépes minősítő program.
- (10) Az objektív mutatórendszer főbb mutatócsoportjai a következők:
 - [...] (*).
- (11) A szubjektív minősítés során az alábbi szempontokat veszik figyelembe:
 - [...].

⁽²⁾ A 2004. évi XXXIV. törvény meghatározása szerint. Ez a meghatározás megfelel a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, 2003. május 6-i bizottsági ajánlás (HL L 124., 2003.5.20.) kritériumainak.

⁽³⁾ HL C 281., 1997.9.17.; módosításai: HL C 217., 2001.8.2. és HL C 325., 2005.12.22.

(*) Üzleti titok.

- (12) Az elérhető maximális pontszám mind az objektív, mind a szubjektív értékelés során [...] pont. A szubjektív értékelésre [...]. A vállalkozásokat az összesített pontszám alapján sorolják be az egyes minősítési kategóriákba, a következő módon:

1. táblázat

Kockázatminősítés – belföldi kockázat

	Kockázati szint				
	Alacsony (I)	Mérsékelt (II)	Elfogadható (III)	Magas (IV)	Kiemelt (V)
Elért pontszám	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (13) Külföldi kockázatot hordozó (azaz a külföldi vevőknek nyújtott) garancia esetében a vevőket országuk szerint sorolják be az egyes minősítési kategóriákba. A minősítésre az alábbi táblázat ad példákat:

2. táblázat

Kockázatminősítés – külföldi kockázat

	Külföldi kockázat szintje				
	A	B	C	D	E
Példa az országbesorolásra	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

A garancia díja

- (14) A garancia éves díja a magyar hatóságok közlése szerint a 0,5 % és 2,0 % közötti tartományban lesz. Az alábbi táblázat áttekintést nyújt a minősítési kategóriák szerinti díjakról:

3. táblázat

Minősítési kategória szerinti garanciadíj

Belföldi kockázat					
	I	II	III	IV	V
Garanciadíj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Külföldi kockázat					
	A	B	C	D	E
Garanciadíj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

- (15) A fentiekén túl a garanciaügylet értékének 0,1 %-át kitevő egyszeri kezelési költség is fizetendő.
- (16) A magyar hatóságok szerint a garancia díjmértékei a nemzetközi magánszereplők (exporthitel-biztosítók és garantőrök) által a kérdéses kockázattípus esetén felszámított piaci díjakhoz igazodnak. Emellett a magyar hatóságok megjegyzik, hogy a felszámítandó díjak a KKV-k sajátosságaiból adódóan az átlagnál várhatóan magasabb beváltási gyakoriságot is figyelembe veszik.
- (17) A külföldi kockázatot hordozó garanciák esetén a 0,5–2,0 % közötti díjak a magyar hatóságok szerint megfelelnek az OECD – közép- és hosszú távú exporthitelekre alkalmazandó – minimum díjszámítási metodikája (MPB számítási képlet) alapján kapott értékeknek (Magyarország közlése szerint az OECD metodika 0,53–1,50 % közötti értékeket eredményez).
- (18) Emellett a magyar hatóságok közlése szerint a díjak fedezetet nyújtanak a várható beváltási arányra és a termékkel kapcsolatos működési költségekre. A díjak negyedévente felülvizsgálatra kerülnek.

- (19) A magyar hatóságok azt is jelezték, hogy a magyar piacon a kérdéses kockázattípusra nem érhető el garanciafedezet. Ennek alátámasztására Magyarország két, nemzetközi háttérrel rendelkező magyar kereskedelmi bank nyilatkozatát csatolta, amely szerint a korlátozott exportforgalmú KKV-k exportügyleteinek finanszírozásához nyújtott garancia nem zavarja a kereskedelmi bankok piaci tevékenységét, és növeli kockázatvállalási hajlandóságukat. Emellett Magyarország két nagy nemzetközi exporthitel-biztosító, valamint egy hazai hitelbiztosító nyilatkozatát is csatolta, amelyek megerősítették a piaci kínálat hiányát.

2.3. Végrehajtó szerv

- (20) A garanciát egy teljesen állami tulajdonban lévő exporthitel-ügynökség, a Magyar Export-Import Bank (a továbbiakban: Eximbank) nyújtja.
- (21) Az Eximbank állami kezességvállalás formájában nyújtott támogatásban részesül, amely az intézkedés végrehajtásából eredő minden fizetési kötelezettségre kiterjed.

2.4. Jogalap

- (22) Az intézkedés alapja a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló 1994. évi XLII. törvény 6. § (1) bekezdésének b) pontja, valamint a 85/1998. (V.6.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése és 11/A §-ának (13) bekezdése.

2.5. Költségvetés

- (23) Az Eximbank által nyújtott garanciafedezet összege az intézkedés kétéves időtartama alatt 15 milliárd HUF (60 millió EUR).

2.6. Időtartam

- (24) Az intézkedés időtartama a Bizottság általi jóváhagyást követő két évre korlátozódik.

3. ÉRTÉKELÉS

- (25) A bejelentés az Eximbank tevékenységeinek csak egy részére, nevezetesen az exportszerződések finanszírozásához nyújtott rövid lejáratú garanciaprogramra vonatkozik. Ezért e garanciaprogram értékelése nem köti a Bizottságot az állam és az Eximbank közötti kapcsolatok összességének megítélése terén.

3.1. A rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló közlemény alkalmazhatósága

- (26) Az intézkedés bejelentésével a magyar hatóságok a fenti (3) bekezdésben említett közlemény 2.5. pontjában foglalt védzáradékkal kívánnak élni.
- (27) A közlemény célja, hogy megakadályozza a verseny torzulását a rövid lejáratú exporthitel-biztosítás⁽⁴⁾ azon területén, ahol az államilag támogatott és a magán exporthitel-biztosítók között verseny áll fenn. E cél elérése érdekében a közlemény meghatározza az úgynevezett »piacképes kockázatokat«⁽⁵⁾, amelyek esetében nem megengedett az állami segítség. Az összes többi kockázat nem piacképesnek minősül, és ennek következtében az államilag támogatott exporthitel-ügynökségek ezekre biztosítási fedezetet nyújthatnak.
- (28) A közlemény 2005-ös módosításában bevezetett védzáradékkal a korlátozott exportforgalmú KKV-k által viselt kockázatokra nyújtott, rövid lejáratú biztosítás nyújtása ideiglenesen nem piacképesnek (következésképpen állami segítségre jogosultnak) minősül abban az esetben, ha a tagállam bizonyos, a közlemény 4.4. pontjában megállapított feltételek teljesülését igazolni tudja. E feltételek között találhatóak a következők: a piacon a kérdéses kockázatokra kiterjedő fedezet rendelkezésre állásának hiányát megerősítő piaci jelentés; két nagy, nemzetközi exporthitel-biztosító és egy hazai hitelbiztosító ilyen értelmű nyilatkozata; valamint az állami exporthitel-ügynökség által felszámított biztosítási díjak hozzáigazítása a kérdéses kockázatokra a magánbiztosítók által máshol felszámított biztosítási díjakhoz.

⁽⁴⁾ Exporthitel akkor merül fel, amikor az exportált termék vagy szolgáltatás külföldi vevőjének engedélyezik a halasztott fizetést. Az exporthitel-biztosítás tehát a hitelre történő értékesítés esetében felmerülő kockázatok csökkentésének eszköze.

⁽⁵⁾ Piacképes kockázatok az EU-ban és meghatározott OECD-országokban székhellyel rendelkező, állami és nem állami adósokkal (azaz vevőkkel) kapcsolatos gazdasági és politikai kockázatok. Az ilyen kockázatok esetében a leghosszabb kockázati idő két évnél rövidebb. Az összes többi kockázat egyelőre nem piacképesnek minősül.

- (29) A magyar hatóságok az állítják, hogy az exporthitel-biztosítás és az exporthitel-garancia hasonlóan tekinthetők, mivel mindkettő a hiteladós nemfizetésének kockázatát fedi le (bár az adós a két esetben különböző lehet), tehát ugyanannak a piacnak képezik részét. Ennek következtében a közlemény a magyar hatóságok szerint a garanciára is alkalmazható.
- (30) A magyar hatóságok emellett bemutatták, hogy a piacon nem áll rendelkezésre exporthitel-biztosítási fedezet a kérdéses kockázatokra (ezt a Bizottság már az N 488/2006 sz. – »Korlátozott exportforgalmú KKV-k számára nyújtott rövid lejáratú exporthitel-biztosítás« – ügyben elfogadta), továbbá benyújtották egy magyar hitelbiztosító és két nagy, nemzetközi magán exporthitel-biztosító nyilatkozatát, amely szerint az Eximbank tevékenysége piaci hiányt fed le, és az ő működésük e szegmensre nem terjed ki. A magyar hatóságok ezenkívül benyújtották még két magyar kereskedelmi bank nyilatkozatát is, miszerint az Eximbank által nyújtott garancia a kérdéses szegmensben nem piacszaró. Magyarország a garancia díjának megállapításáról is tájékoztatást adott. A magyar hatóságok tehát az állítják, hogy a közleményben lefektetett valamennyi feltételnek eleget tettek.
- (31) A Bizottságnak azonban az ügy jelenlegi szakaszában kétségei vannak a bejelentés két lényegi elemével kapcsolatban, nevezetesen hogy: i. alkalmazható-e a közlemény, illetve ii. a kockázatok e típusára tényleg nem áll-e rendelkezésre exporthitel-biztosítási fedezet Magyarországon annak fényében, hogy az exporthitelek biztosítására vonatkozóan már hatályba lépett egy állami segítséggel működő intézkedés.

A közlemény alkalmazhatóságával kapcsolatban felmerülő kétségek

- (32) Úgy tűnik, az Eximbank által nyújtandó exporthitel-garancia és a közlemény tárgyát képező exporthitel-biztosítás több szempontból is különbözik egymástól.
- Először: míg a biztosítás minden esetben a vevővel kapcsolatos (gazdasági és politikai) kockázatokra terjed ki (azaz arra, hogy a vevő esetleg nem fizet a szállítónak), az Eximbank által az exportáló KKV-nak nyújtandó garancia annak a kockázatára terjed ki, hogy a felvett hitelt maga az exportáló nem tudja visszafizetni. A bejelentett garanciaprogram tehát, amennyiben az exportáló KKV-nak (és nem a külföldi vevőnek) nyújtják, valójában a KKV exporttevékenységének támogatása, és nem kapcsolódik kizárólag a vevő részéről felmerülő kockázatokhoz. Az ilyen intézkedésnek mind célja, mind hatásai különböznek attól, amire a közlemény védzáradéka irányul.
 - Másodszor: a garancia nyújtható a vevőnek is. Ebben az esetben – az exporthitel-biztosításhoz hasonlóan – a vevővel kapcsolatos kockázatokra terjed ki. E kockázatok azonban a vevő által felvett kereskedelmi hitel vissza nem fizetésére vonatkoznak, míg az exporthitel-biztosítás annak kockázatára terjed ki, hogy a külföldi vevő nem fizet a megvásárolt árukért és szolgáltatásokért. Ebből következik, hogy a külföldi vevőnek nyújtott garancia lehetővé teszi számára, hogy kedvezőbb feltételekkel jusson hitelhez, míg az exporthitel-biztosítás nem jár ilyen hatással.
 - Harmadszor: mind a két tevékenységre világosan meghatározott és egymástól különböző jogalap vonatkozik Magyarországon. A garancia olyan pénzügyi szolgáltatás, amelyet kizárólag pénzintézetek nyújthatnak, míg biztosítási tevékenységet csak a biztosítási törvény hatálya alá eső biztosítók végezhetnek. Ez magyarázhatja az exporthitel-biztosítók által benyújtott nyilatkozatokat, amelyekben kijelentik, hogy az exporthitel-garancia piaci szegmensében nem fejtenek ki tevékenységet (amit a törvény értelmében nem is tehetnek). A két magyar bank által tett nyilatkozatok sem egyértelműek, mivel az Eximbank által nyújtott garancia csökkentené azokat a kockázatokot, amelyeket e garancia nélkül viselniük kellene, tehát úgy tűnik, maguk is kedvezményezettjei lennének egy ilyen intézkedésnek.

A közlemény alkalmazása esetén felmerülő kétségek

- (33) Több kétség merül fel akkor is, ha a közlemény ténylegesen alkalmazható lenne:
- Mivel az N 488/2006 számú – »Korlátozott exportforgalmú KKV-k számára nyújtott exporthitel-biztosítás« intézkedést a Bizottság 2007. január 22-én két éves időszakra jóváhagyta, a korlátozott exportforgalmú KKV-k által viselt kockázatokra nyújtott fedezet elméletileg már rendelkezésre áll a piacon. Ezt a biztosítási fedezetet egy másik, állami tulajdonban lévő exporthitel-ügynökség, a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) nyújtja, amely a jóváhagyott intézkedés kétéves időtartama alatt nyújtandó biztosítási fedezet teljes összegét 35 milliárd HUF-ra (135 millió EUR) becsüli.
- Noha a közlemény a védzáradék igénybevételéhez csak azt állapítja meg követelményként, hogy a magán biztosítási piacon ne álljon rendelkezésre fedezet, nem világos, miért van szükség egy második állami támogatású intézkedésre is. Annak ellenére, hogy ugyanazon exportügylet esetében kizárnák a két intézkedés együttes alkalmazását, a jelen intézkedés mégis további előnyökhöz juttathatja a magyar exportáló KKV-kat, mivel rendelkezésre állna egy másik állami támogatású, a biztosítás által nem fedezett kockázatok csökkentő intézkedés is.

- Várható továbbá, hogy a jövőben a magánbiztosítók is nagyobb érdeklődést mutatnak majd a szóban forgó szegmens iránt ⁽⁶⁾. Ennek figyelembevételével az, hogy két állami támogatású exporthitel-ügynökség számára is lehetővé teszik a szolgáltatás nyújtását és ügyfélkörük kiépítését, kielégítheti a potenciális kereskedelmi biztosítók piacra lépését.

3.2. A támogatás fennállása

- (34) Amennyiben az intézkedést nem lehet a rövid lejáratú exporthitel-biztosításról szóló közlemény alapján értékelni, meg kell állapítani, hogy az az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül-e ⁽⁷⁾.
- (35) Egy intézkedés akkor esik az EK-Szerződés 87. cikk (1) bekezdésének hatálya alá, ha az alábbi négy kumulatív feltétel teljesül:
- az intézkedésben állami forrás van jelen,
 - az intézkedés a kedvezményezettet szelektív előnyben részesíti,
 - az intézkedés hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre,
 - az intézkedés a verseny torzulásával fenyeget.

Állami források átengedése

- (36) Az intézkedés az államnak tulajdonítható, mivel egy teljesen állami tulajdonú, az állam által létrehozott exporthitel-ügynökség hajtja végre, amely az állam által előírt típusú ügyleteket végez, és a kérdéses intézkedésre vonatkozóan állami kezességvállalásban részesül.

Gazdasági előny

- (37) A garancia díját kockázatminősítő eljárás során határozzák meg, amely a kockázatosabb ügyfelek számára elvileg magasabb díjat eredményez. E tekintetben megjegyzendő, hogy a kockázatminősítés számos tényezőt figyelembe vesz a belföldi kockázatok esetében, de csak egyetlen elemre (a vevő országára) támaszkodik a külföldi kockázatok esetén.
- (38) A magyar hatóságok kijelentik, hogy a garancia díja a nemzetközi magán exporthitel-biztosítók és garantőrök által a kérdéses kockázattípus esetén felszámított piaci díjakhoz igazodik. Ugyanakkor Magyarország nem mutatta be azt (például független adatok vagy egy független tanulmány révén), hogy a kockázatminősítésből adódó díjak ténylegesen hogyan igazodnak a piaci szinthez.
- (39) Kedvezően értékelendő, ha a díjak fedezetet nyújtanak a várható beváltási arányra és a termékkel kapcsolatos működési költségekre. Ugyanakkor a magyar hatóságok ezen kijelentésüket nem támasztották alá.
- (40) Továbbá, a magyar hatóságok úgy vélik, a piacon nem áll rendelkezésre exporthitel-garancia a kérdéses kockázatokra. Ezért az intézkedés azáltal is gazdasági előnyhöz juttathatja a kedvezményezetteket, hogy olyan garancia-fedezetet nyújt, amely egyébként a piacon nem lenne elérhető.
- (41) A fentiek alapján az értékelés jelenlegi szakaszában nem zárható ki, hogy az intézkedés gazdasági előnyt nyújt a kedvezményezetteknek.

Szelektivitás

- (42) Az intézkedés szelektív, mivel csak korlátozott exportforgalmú KKV-k exportügyleteire vonatkozik, és mivel az éves költségvetési törvény megszabja az Eximbank által a költségvetés terhére vállalható garanciaügyletek állományának felső határát.

A versenyre és a kereskedelemre gyakorolt hatás

- (43) Az intézkedés hatással lehet a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre, mivel közvetlenül exportügyletekhez kapcsolódik és a Közösségen belüli export sem kizárt.

⁽⁶⁾ Erre mutat többek között az is, hogy a közlemény két évre korlátozza a védzáraddal való összeegyeztethetőséggel kapcsolatos határozatokat, valamint előírja a záradék 2008-ig elvégzendő felülvizsgálatát.

⁽⁷⁾ A Bizottság megjegyzi, hogy az intézkedés nem esik a »garancia közlemény« hatálya alá (HL C 71., 2000.3.11.). A garancia közlemény 1.2. pontja kimondja, hogy a közlemény nem alkalmazandó az exporthitel-garanciára. Mivel a jelen intézkedés exportügyletek finanszírozásához felvett hitel visszafizetésére nyújt garanciát, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a garancia közlemény nem alkalmazandó.

- (44) Következésképpen az értékelés jelenlegi szakaszában nem zárható ki, hogy az intézkedés az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

3.3. A potenciális támogatás összeegyeztethetősége

- (45) Az állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, ha az EK-Szerződés által megjelölt kivételek valamelyikének megfelel. A 87. cikk (2) bekezdése az állami támogatások általános tilalma alóli automatikus mentességeket állapít meg; egyértelmű azonban, hogy a jelen esetben ezek egyike sem alkalmazható.
- (46) A 87. cikk (3) bekezdése négy esetet jelöl meg, amikor az állami támogatás a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető. A 87. cikk (3) bekezdés a) pontja az elmaradott térségek gazdasági fejlődését előmozdító támogatásra vonatkozik. E tekintetben megjegyzendő, hogy a jelen esetben a garancia feltételeit nem annak a régiónak a fejlettségi szintjét figyelembe véve állapítják meg, ahol az exportáló KKV működik. Emellett az intézkedés Magyarország egész területére vonatkozik, míg a jelenleg érvényes, a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó magyar regionális támogatási térkép alapján csak Magyarország egy része jogosult a 87. cikk (3) bekezdés a) pontja alatti támogatásra. Az intézkedés nem teljesíti a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó nemzeti regionális támogatásokról szóló iránymutatás⁽⁸⁾ egyéb feltételeit sem. Következésképpen ez a mentesség a jelen intézkedésre nem alkalmazható.
- (47) A 87. cikk (3) bekezdés b) pontja arról rendelkezik, hogy egy közös európai érdeket képviselő jelentős projekt végrehajtásához vagy egy tagállami gazdaság súlyos zavarainak kezeléséhez nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal. Ez a rendelkezés a jelen intézkedésre nem alkalmazható. A 87. cikk (3) bekezdés d) pontja, amely a kultúra és az örökségvédelem előmozdításához nyújtott támogatásra vonatkozik, szintén nem alkalmazható.
- (48) A 87. cikk (3) bekezdés c) pontja arról rendelkezik, hogy bizonyos gazdasági tevékenységek vagy területek fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás összeegyeztethetőnek tekinthető a közös piaccal, amennyiben a támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben. A Bizottság számos iránymutatást és közleményt hozott létre, amelyben kifejti, hogyan kívánja alkalmazni ezt a rendelkezést. Mivel ezek egyike sem alkalmazható a jelen esetre, a vizsgált intézkedésben foglalt potenciális állami támogatást közvetlenül a Szerződés 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja alapján kell értékelni.
- (49) Ismeretes, hogy a Bizottság mindig is szigorúan elítélte a Közösségen belüli kereskedelemben az exporttámogatást, mivel azok közvetlenül befolyásolják a versengő vállalkozások közötti piaci versenyt. Korábbi határozataiban⁽⁹⁾ a Bizottság egyértelműen úgy foglalt állást, hogy a Közösségen belüli export-szerződésekhez a piaci ár alatt nyújtott garancia a közös piaccal összeegyeztethetetlen exporttámogatásnak minősül. Ezenkívül a tagállamoknak a Közösségen kívülre irányuló kivitelenhez nyújtott támogatása ugyancsak kihathat a Közösségen belüli versenyre.
- (50) A fentiekre tekintettel az intézkedés első, előzetes értékelését követően a Bizottságnak kétségei vannak, hogy a bejelentett intézkedés a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető-e, és ha igen, milyen mértékben.

4. HATÁROZAT

- (51) A fenti megfontolások fényében a Bizottság – az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésre szerinti eljárás értelmében – felkéri Magyarországot, hogy e levél kézhezvételétől számított egy hónapon belül nyújtsa be észrevételeit, és bocsássa rendelkezésre mindazon információkat, amelyek a támogatási intézkedés további értékeléséhez hozzájárulhatnak. A Bizottság kéri a magyar hatóságokat, hogy a levél másolatát haladéktalanul továbbítsák a támogatás lehetséges kedvezményezettjei részére.
- (52) A Bizottság emlékeztetni kívánja Magyarországot, hogy az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése halasztó hatályú, és szeretné felhívni figyelmét a 659/1999/EK tanácsi rendelet 14. cikkére, amely úgy rendelkezik, hogy a jogtalan támogatást a kedvezményezettektől vissza lehet téríttetni.

⁽⁸⁾ HL C 54., 2006.3.4., 13. o.

⁽⁹⁾ A Bizottság 1982. május 17-i határozata a Franciaországból Görögországba irányuló exporthoz kapcsolódó exporthitelek kamattámogatásáról az utóbbi ország EGK csatlakozását követően (HL L 159., 1982.6.10., 44. o.); a Bizottság 1984. június 27-i határozata a francia kormány francia exportőröknek nyújtott speciális árfolyam-kockázati fedezetéről, amely egy görögországi erőmű felépítéséről szóló felhívással összefüggésben merült fel (HL L 230., 1984.8.28., 25. o.).

- (53) A Bizottság figyelmezteti Magyarországot, hogy e levélnek és egy közérthető összefoglalónak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététele révén tájékoztatni fogja az érdekelt feleket. Az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* EGT-kiegészítésében való közzététel útján tájékoztatni fogja továbbá az EGT-megállapodást aláíró EFTA-országok érdekelt feleit, valamint e levél másolatának megküldésével az EFTA Felügyeleti Hatóságot is. A Bizottság felhívást intéz minden érdekelt félhez, hogy a közzététel időpontjától számított egy hónapon belül nyújtsa be észrevételeit.”
-